ONS GRONINGEN TIJD VOOR RECHTVAARDIGHEID

Verkiezingsprogramma 2019 - 2023 SP Groningen

INHOUD

SPEERPUNTEN 3

- 1. LEEFBAARHEID 4
- 2. GASWINNING EN MIJNBOUW 6
- 3. ECONOMIE 10
- 4. KLIMAAT EN ENERGIE 12
- 5. OMGEVING, NATUUR EN MILIEU 14
- 6. VERKEER EN VERVOER 18
- 7. CULTUUR EN KUNST 20
- 8. BESTUUR EN ORGANISATIE 21

SPEERPUNTEN

Groningen is een trotse provincie. Ondanks alles wat we te verduren hebben gekregen staan we fier overeind. Standvastig en vastberaden. Wij zijn tot het uiterste uitgedaagd door mensen met te veel macht en centen. Ze hebben ons gekrenkt en gekwetst. Ze pompten de grond onder onze voeten vandaan, ze keken weg toen onze zekerheid verdween en pakten onze zeggenschap af toen wij die het hardste nodig hadden. Maar ze hebben daarbij buiten onze wilskracht en veerkracht gerekend. Buiten het feit dat we in Groningen altijd één keer meer opstaan dan ze ons tot vallen brengen. Dat solidariteit en noaberschap geen achterhaalde begrippen zijn. Niet hier. Niet in ons Groningen.

De SP is een bondgenoot van alle stoere en dappere Groningers die zich inzetten voor een stevige, sociale en solidaire samenleving. In Stad en ommeland. Wij verkiezen rechtvaardigheid boven radeloosheid. Mensen boven multinationals. Groningse daadkracht boven Haagse praatjes. Wij kiezen voor elkaar. Wij kiezen voor ons Groningen.

Dit programma bevat onze ideeën voor Groningen. Het komt voort uit onze analyses van de samenleving, onze alternatieven voor het rauwe kapitalisme en ons activisme samen met mensen. Van Baflo tot Bourtange en van Pekela tot Paddepoel. Aan dit programma hebben veel Groningers hun bijdrage geleverd. Wij bedanken hen voor hun tomeloze energie, hun onverzettelijkheid, en hun niet aflatende liefde voor deze provincie. Het enige dat we onomwonden kunnen beloven is dat als we samen opstaan, er niets onmogelijk is. Samen strijden wij voor ons Groningen.

DE KOMENDE JAREN GAAT DIE STRIJD VOORAL OVER:

- Een mooie leefbare provincie met goede en bereikbare voorzieningen.
- Een veilig Groningen. Daarom moet de gaswinning zo snel mogelijk omlaag en mag het schadeherstel en de versterking van huizen niet langer worden gefrustreerd.
- Een sterke economie. Er moet werk zijn voor iedereen.
- Een Groningen waar iedereen meetelt, meepraat, maar vooral meebepaalt.

Groningen en de Groningers hebben de afgelopen tientallen jaren veel bijgedragen aan de welvaart van geheel Nederland met de levering en de verdiensten van het aardgas. De SP vindt het de hoogste tijd dat Nederland Groningen en de Groningers krachtig ondersteunt in het realiseren van nieuw perspectief door Groningen te ontwikkelen. Dat gaat nadrukkelijk verder dan het herstellen en voorkomen van schade door de aardgaswinning. Dit nieuwe perspectief wordt door het Rijk mogelijk gemaakt met een miljardenfonds. Daarin hoort meer dan de al toegezegde 1 miljard euro.

Uiteraard is er in dit programma ook ruimte voor andere provinciale zaken. Zoveel mogelijk van dit programma willen we na 20 maart 2019 tot werkelijkheid maken. Daarbij zal iedereen die zich met ons wil inzetten voor een Groningen waar trots en rechtvaardigheid voorop staan, onze bondgenoot zijn. Eenieder die Haagse belangen vooropstelt en Groningers afhoudt van een rechtvaardige toekomst, vindt in de SP een tegenstander die er niet voor terugdeinst de confrontatie aan te gaan.

1. LEEFBAARHEID

Bevolkingsdaling zorgt in grote delen van onze provincie dat de leefbaarheid onder druk staat. Steeds vaker sneuvelen essentiële voorzieningen in buurten, wijken en dorpen. Als de supermarkt zijn deuren sluit, het buurthuis verdwijnt, de bus niet meer stopt, de dorpsschool leeg blijft en de zorg niet meer in de buurt is, is het hart uit de lokale samenleving verdwenen. We kunnen ons daarbij neerleggen of in de tegenaanval gaan. Gelukkig kiezen steeds meer mensen voor het laatste. Zij runnen zelf een buurtsuper, kiezen voor zorg dicht bij mensen, of behoeden het zwembad voor sluiting. In de SP vinden deze mensen een trouwe bondgenoot in de strijd tegen leegloop.

Helaas zien we ook zorgorganisaties die het belang niet inzien van het behoud van (zorg)voorzieningen in ons Groningen. Een dramatisch voorbeeld daarvan is Treant, de moederorganisatie van het Refaja Ziekenhuis, dat zonder enig oog voor de regio en haar bewoners een ziekenhuis ontmantelt. Dit soort ontwikkelingen behoort de provincie actief te bestrijden. Zorg in de buurt is niet alleen van levensbelang voor een gezonde samenleving, maar ook van groot economisch belang. De zorg is een van de grootste werkgevers in onze provincie. Ook daarom dienen we verdere afbraak van de zorg te voorkomen en nieuwe initiatieven te steunen.

De neergaande spiraal waarin sommige gebieden verkeren vraagt om betrokken volksvertegenwoordigers in plaats van kille saneerders. Het vraagt om een provincie die samen optrekt met bewoners en organisaties, die wil bouwen aan goede zorg, dorpen en wijken die er mooi bij staan en voorzieningen waar we trots op kunnen zijn. ledereen die daaraan wil werken vindt in de provincie een bondgenoot die zich medeverantwoordelijk voelt en zich ook zo opstelt. Daarom trekt de provincie net als de afgelopen vier jaar weer veel geld uit voor de leefbaarheid en stoppen we dat geld in een fonds waarmee bewonersinitiatieven worden ondersteund, de leefomgeving wordt verbeterd en voorzieningen worden behouden. Deze trendbreuk met het verleden heeft de afgelopen jaren veel voorzieningen overeind gehouden en vooruitgang gebracht op plekken in ons Groningen waar de leefbaarheid in het geding is. Daar zijn we trots op. Daar gaan we mee door.

- 1. De provincie investeert wederom fors geld in een Fonds Leefbaarheid. Dit fonds is bestemd voor alle gemeenten, maar vooral voor gemeenten die te maken hebben met leegloop.
- 2. De provincie spant zich in voor het in standhouden van voorzieningen. Daarbij kan gedacht worden aan het bij elkaar brengen van verschillende voorzieningen in een gebouw. Initiatieven zoals de Stichting Leergeld en de kledingbanken worden ondersteund door de provincie.
- 3. Vele Groningers hebben ideeën hoe zij de leefbaarheid kunnen verbeteren, in veel gevallen brengen zij die ideeën meteen in de praktijk. De provincie ondersteunt dit soort initiatieven met raad en daad, maar ook financieel.

- 4. Om onze provincie goed bewoonbaar te houden is woningverbetering nodig. Dit gaat zowel om woningen in particulier bezit als om sociale huurwoningen. Het kan gaan om sloop, verbetering of vervangende nieuwbouw. De provincie stelt hier geld voor beschikbaar.
- 5. Nieuwbouw wordt gericht ingezet om dorpen en kernen te verbeteren en niet om de exploitatie van bouwprojecten als Blauwe Stad te voorzien van een financiële injectie.
- 6. Nieuwe (duurzame) woonconcepten kunnen een impuls zijn voor onze provincie en nieuwe bewoners aantrekken. De provincie biedt dergelijke initiatieven de ruimte.
- 7. Randvoorwaarde bij herstructurerings- en leefbaarheidsplannen voor buurten, dorpen en wijken is dat zij opgesteld moeten zijn samen met bewoners. Wie wil dat mensen zich betrokken voelen en sociale verbanden behouden blijven, kan dit enkel in nauwe samenspraak met bewoners bereiken.
- 8. Verbetering van woningen houdt ook in dat deze energiezuiniger worden. Uiteraard omdat Groningers zo min mogelijk gas willen verbruiken, maar ook omdat de energierekening dan significant omlaag kan.
- 9. Van de woningbouw moet minimaal dertig procent in de sociale sector gerealiseerd worden. Bovendien dient hierbij sprake te zijn van een goede spreiding in buurten en dorpen.
- 10. Voor een deel van de grote boerderijen in Groningen is nog geen nieuwe functie gevonden. De provincie moet het initiatief nemen om in samenwerking met zorginstellingen en woningcorporaties te onderzoeken of deze boerderijen kunnen worden omgebouwd naar kleinere wooneenheden, bijvoorbeeld voor ouderen en/of mensen die zorg nodig hebben.
- 11. Commerciële topsportevenementen kunnen geen aanspraak maken op provinciale subsidie. Breedtesport daarentegen kan op voldoende ondersteuning van de provincie rekenen.
- 12. Wanneer er niets gedaan wordt dreigt veel zorg in onze provincie te verdwijnen. De provincie draagt financieel bij aan het in standhouden van zorgvoorzieningen dichtbij huis.
- 13. Het lukraak afwaarderen van ziekenhuizen zoals nu gebeurt in Stadskanaal is onacceptabel. Ook het verdwijnen van huisartsenzorg in de provincie moet zoveel mogelijk worden voorkomen. De provincie spant zich in voor het behoud van volwaardige (ziekenhuis)zorg. Dit doet de provincie samen met alle belanghebbenden, zorgverleners, bewoners en gemeente.
- 14. De aanrijtijden van ambulances zijn in sommige delen van onze provincie zorgwekkend lang. De provincie spant zich in deze te verkorten en verzet zich daarom ook tegen sluiting van afdelingen voor acute zorg en verloskunde in ziekenhuizen.
- 15. Belangenbehartigers van patiënten en cliënten zoals ZaVie en Platform Hattinga Verschure doen belangrijk werk. Zij verdienen blijvende financiële ondersteuning van de provincie.

2. GASWINNING EN MIJNBOUW

GASWINNING GRONINGENVELD

Groningen is door achtereenvolgende kabinetten, de NAM, Shell en Exxon Mobil gebruikt als wingewest. Er werd veel genomen, er komt weinig voor terug behalve onzekerheid, schade en onveiligheid. Het kabinet stelt te stoppen met gaswinning. Dat zijn vooral mooie woorden. De daden laten een patroon zien van het systematisch in de steek laten van ons Groningen. Het is dan ook niet vreemd dat van herstel van vertrouwen tot nu toe weinig terecht is gekomen. Willen we dat vertrouwen wel herstellen, dan zullen we systematisch en onvoorwaardelijk voor de belangen van de inwoners van Groningen moeten staan. Dan is er geen plaats meer voor de belangen van Shell en Exxon Mobil of die van de staat.

Groningen heeft recht op een goede toekomst. De afgelopen jaren hebben ons één ding geleerd: alle beloften van politici ten spijt, waar je recht op hebt komt je niet automatisch toe. We zullen daarvoor moeten knokken. Alleen dan kunnen we dat waar Groningen recht op heeft afdwingen. Dat dit geen vanzelfsprekendheid is hebben we gezien: nadat een nieuw kabinet was gevormd veranderde de toon en inzet van een aantal partijen zichtbaar. Dat heeft de positie van Groningen verzwakt. Haagse en partijpolitieke belangen mogen nooit uitstijgen boven het algemene belang van Groningen. Dat dit in sommige gevallen toch is gebeurd is kwalijk. In verkiezingstijd is het gemakkelijk gezegd dat je voor Groningen staat, het gaat om de daden daarna.

Alleen de Groningers zelf kunnen hun toekomst vormgeven. Dat kan het beste in wijken en dorpen. De versterking van huizen en gebouwen moet dan ook op een manier gebeuren dat mensen daar maximaal zelf zeggenschap over hebben. Dat moet op een manier gaan die gemeenschappen versterkt in plaats van verdeelt, zoals nu de praktijk is. Haagse ministeries moeten zich verre houden van de uitvoering. Wel moet Den Haag de voorwaarden scheppen waardoor dit waargemaakt kan worden. Dat betekent een miljardenfonds voor de wederopbouw van onze provincie, in plaats van de fooi waarmee Groningen nu door het kabinet wordt afgescheept. Wij willen een wederopbouw die Groningers zelf ter hand nemen zonder Haagse bemoeienis. Een wederopbouw waarmee Groningen kan bouwen aan een nieuwe toekomst. Provincie en gemeenten moeten samen met inwoners aan die toekomst kunnen bouwen. Dat is geen gunst, maar een recht dat ons Groningen toekomt.

- 1. Groningers wonen even veilig als alle andere Nederlanders. Dat betekent dat ieder huis in het aardbevingsgebied wordt geïnspecteerd en versterkt wanneer dat nodig is.
- 2. De gaswinning uit het Groningenveld wordt zo snel mogelijk geheel gestopt. Dat behoort in een wet te worden vastgelegd.
- 3. De rekening voor het verlagen van de gaswinning wordt neergelegd waar deze hoort: bij de bedrijven en de staat die de winsten hebben bijgeschreven. Wij accepteren niet dat Groningers de schuld krijgen van de rekening die bij particulieren wordt neergelegd. Daar hoort die rekening namelijk niet.

- 4. De schadeafhandeling en versterking behoort publiek georganiseerd te worden. Multinationals behoren geen enkele zeggenschap over Groningen te hebben. Maar we moeten ons goed realiseren dat dit niet voldoende is. Een overheid die de belangen van die multinationals dient is even erg als die multinationals.
- 5. Dorpen en wijken moeten de gelegenheid worden geboden het heft in eigen handen te nemen. Mensen moeten grip krijgen op hun eigen leefomgeving. Ze moeten die zelf vorm kunnen geven, alleen dan kan er weer hoop ontstaan op een goede toekomst. Dit moet gefinancierd en georganiseerd worden. Mensen moet ondersteuning worden geboden op praktisch gebied, maar ook bij het samen ontwikkelen van plannen.
- 6. Het versterken van een huis is een zwaar en ingrijpend proces. Daarom moet er op individueel niveau zoveel mogelijk keuzevrijheid zijn, voor zowel huurders als huiseigenaren. Goede begeleiding is noodzakelijk. Mensen moeten na de versterking een beter huis hebben dan daarvoor. Er moeten voldoende middelen zijn om te investeren in een energiezuinig en duurzaam huis en in woningverbetering in het algemeen. Dat is goed voor mensen, maar maakt onze provincie ook aantrekkelijk in de toekomst.
- 7. Schadeafhandeling moet ruimhartig, onafhankelijk en snel gebeuren. Iedereen heeft recht op de vergoeding van eigen technische ondersteuning. Elke schade dient binnen een half jaar te worden afgedaan en moet wanneer dit niet lukt van rechtswege worden uitgekeerd. Ruimhartige afhandeling houdt in dat het overgrote deel van de schade zonder ingewikkelde procedure wordt opgelost. Dat is geen gunst, maar het recht van mensen die je niet langer wil belasten met ellenlange procedures. Bovendien scheelt het veel procedurele kosten. Geld dat beter kan worden ingezet voor het repareren van huizen.
- 8. De schadeafhandeling duurt schandalig lang. Wachttijden zijn opgelopen tot meer dan een jaar. ledere nieuwe beving maakt het stuwmeer groter. Daarom kan iedereen die een bestaande schade heeft ervoor kiezen een aannemer te benaderen om de schade te repareren. De ingediende rekening wordt daarna zonder dralen vergoed.
- 9. De ellendige gevolgen van de gaswinning raakt veel mensen diep in hun persoonlijk leven. Daarom moet er gratis en voldoende psychische hulp worden geboden. De provincie spant zich daarvoor in.
- 10. Er moet meer oog zijn voor de gevolgen voor kinderen. Zij leven zelf in een onveilige situatie, maar zien ook wanhopige en boze ouders. Daarom moeten er op scholen programma's worden aangeboden voor kinderen en daarnaast komt er individuele hulp beschikbaar wanneer daar behoefte aan is.
- 11. De onzekerheid, schade en onveiligheid doet veel met de mensen die in de kapotte huizen wonen. Doordat mensen tegen elkaar opgezet worden is de sociale omgeving van mensen ook minder stabiel geworden. Dit heeft grote gevolgen voor de geestelijke en lichamelijke gezondheid. Daarom komen er aardbevingscoaches die als taak hebben mensen te ondersteunen en te werken aan samenhang en mentale opbouw van wijk, straat of dorp.
- 12. Ondernemers en agrariërs zien hun bedrijven in grote moeilijkheden komen door schade aan gebouwen, maar ook door de indirecte gevolgen daarvan. Er moeten gerichte regelingen worden ontwikkeld ter ondersteuning. Geen enkel bedrijf mag in de problemen komen door de directe of indirecte gevolgen van aardbevingen.

- 13. Monumenten in Groningen krijgen klap na klap. Daardoor staan monumenten er in Groningen vaak slecht voor. Bovendien komen eigenaren van monumenten vaak in heel ingewikkelde situaties terecht. Daarom moeten de programma's die zijn ontwikkeld voor monumenteigenaren worden uitgebreid en verbeterd, zodat geen monument door de aardbevingen verloren gaat en monumenteigenaren maximaal worden ondersteund.
- 14. Er moet een opkoopregeling worden ontwikkeld die mensen de mogelijkheid biedt hun huis te verkopen. Deze regeling moet het ook mogelijk maken binnen het gebied te verhuizen. Maar de regeling moet ook zo worden vormgegeven dat het mensen, die juist naar de regio toe willen verhuizen, de garantie biedt dat ze hun huis in de toekomst weer kunnen verkopen. Ook moeten mensen hun eigen huis weer terug kunnen huren, nadat zij dat verkocht hebben.
- 15. Stut en Steun doet goed werk. Zij ondersteunen iedereen die te maken heeft met schade of versterking. Dat goede werk is hard nodig en verdient uitbreiding zodat nog meer mensen intensiever kunnen worden bijgestaan.
- 16. Groningen eist een miljardenfonds. Dat geld komt bovenop het geld dat nodig is voor versterking en schadeafhandeling. Uit dat fonds moet een nieuwe toekomst gefinancierd worden die Groningers zelf vormgeven. Een nieuwe economische toekomst met voor iedereen werk en een leefbare toekomst. Kortom, een fonds waaruit Groningers kunnen putten om de wederopbouw van onze provincie zelf ter hand te nemen.

OVERIGE MIJNBOUW

Naast de gaswinning uit het Groningenveld vinden er ook andere vormen van mijnbouw in ons Groningen plaats. Het gaat dan om zoutwinning en gaswinning uit kleine velden. Daarnaast zijn er plannen in verschillende stadia voor de opslag van radioactief afval en CO_2 -opslag. Het is de afgelopen decennia duidelijk geworden dat rommelen in de ondergrond niet ongestraft blijft. Groningen heeft haar leergeld wel betaald. Daarom is het tijd om te zeggen dat het genoeg is geweest, wij willen vaste grond onder de voeten in plaats van kernafval of CO_2 -opslag. Ook het ontwikkelen van kleine velden moet worden gestopt evenals fracking om die velden maximaal te benutten. Zoutwinning is ook niet zonder risico en veroorzaakt schade aan huizen. Het is daarom tijd om ook die activiteiten de komende jaren af te bouwen en te stoppen. Daar heeft de provincie helaas niet de beslissende stem in, de sleutel ligt in Den Haag. Maar een provincie die zich krachtig verzet en staat voor de veiligheid van inwoners kan het einde van de mijnbouw wel afdwingen.

- 1. Er komt een afbouwplan om de zoutwinning zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen vier jaar, te beëindigen.
- 2. Schade als gevolg van de zoutwinning wordt volledig onafhankelijk afgewikkeld. De kwestie van de verjaring van schade wordt aangepakt.
- 3. Gaswinning uit de kleine velden wordt zo snel mogelijk gestaakt. Fracking wordt niet langer toegestaan.
- 4. De Wadden zijn een kwetsbaar natuurgebied dat zeer gevoelig is voor bodemdaling. Gaswinning is daarom een bedreiging en hoort daar niet thuis.
- 5. Opslag van CO₂ en waterstof hoort niet in de Groningse bodem te gebeuren. Groningen behoort geen zoekgebied te zijn voor de mogelijke opslag van kernafval.
- 6. Geothermie kan dienen als een duurzaam alternatief voor de gaswinning, maar het brengt ook risico's met zich mee in een aardbevingsgebied en behoort daar dus niet te gebeuren.
- 7. De provincie verzet zich tegen de opslag van afval in de ondergrond, bijvoorbeeld in gasvelden of zoutcavernes. Ook injectie van afvalwater is taboe.

3. ECONOMIE

Wij kiezen voor een toekomstplan voor ons Groningen. Een aanvallend en overtuigend plan waarmee we kiezen voor een regio die voorop gaat in de strijd tegen werkloosheid, de gevolgen van de gaswinning en klimaatverandering. Wij willen een veilige en schone toekomst met vast werk en zekerheid voor iedereen. Schone energie, massaal verduurzamen van woningen en vergroening van onze (chemische) industrie staat daarbij centraal. Het in publieke handen brengen van de energievoorziening door middel van het oprichten van een publiek energiebedrijf geeft de unieke kans om zekere banen te combineren met het tegengaan van klimaatverandering en het drastisch verminderen van het gebruik van aardgas door bedrijven en huishoudens.

We doen geen moment onder voor andere regio's en investeren in Groningen verdient iedere cent dubbel en dwars terug. Kiezen voor Groningen is geen gunst, maar sociaaleconomisch slim. De middelen, de mensen, de kennis en kunde zijn aanwezig. We kiezen voor banen in de zorg. Het verder uitkleden van deze belangrijke sector pikken we niet. Een aantrekkelijke arbeidsmarkt en een gezamenlijke arbeidsstrategie en opleidingsbeleid zijn nodig omdat het tekort aan zorgpersoneel ook in Groningen groeit. Slimme nieuwe ideeën voor zorg in de buurt steunen we. Kleine ondernemers houden onze economie draaiende; in plaats van onze oren laten hangen naar de multinationals die onze toekomst afbreken kiezen we voor vaklieden die aan de toekomst van onze provincie bouwen.

- 1. We hebben te maken met aardbevingen, een klimaatcrisis en veel werkloosheid en onzeker werk. Problemen die in samenhang aangepakt moeten worden. Daarom komt er een allesomvattend toekomstplan voor de provincie Groningen waarin de strijd tegen aardgaswinning en klimaatverandering, het creëren van zekere banen in de schone (publieke) energievoorziening en het verduurzamen van woningen hand in hand gaan. Hiertoe neemt de provincie het initiatief. Gemeenten, inwoners, vakbonden, werkgevers, onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke organisaties wordt gevraagd dit plan samen met de provincie te ontwikkelen.
- Een publiek energiebedrijf levert nieuwe banen op, zowel in de productie van energie als in het verduurzamen van woningen, waar dit bedrijf zich ook gestructureerd mee bezig gaat houden. Dat kan zowel gaan om isolatiemaatregelen als om het plaatsen van zonnepanelen. Hiervoor worden in samenspraak met Groninger ondernemers standaardpakketten ontwikkeld.
- 7. Het gebruik van natuurvezels heeft de toekomst. De kracht van ons Groningen zit hierbij in onze landbouwgronden. Werkgelegenheid creëren met wat wij zelf hebben aan bronnen geeft voor de lange termijn de beste kansen. Daarnaast zijn vele toepassingen mogelijk, bijvoorbeeld in de bouw en in de auto-industrie. De teelt en verwerking levert werkgelegenheid op. Daarom stimuleert de provincie naast de teelt en verwerking ook het gebruik hiervan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan gebruik van natuurvezels als een vereiste bij aanbestedingen.
- 8. De zorg is de grootste werkgever in onze provincie. Er zijn al initiatieven om banen in de ouderenzorg te creëren of om aantrekkelijk te zijn en te blijven, zoals bij de Hoven. Dit soort initiatieven worden door de provincie gestimuleerd.

- 9. De inzet moet zijn om zoveel mogelijk mensen aan passend werk te helpen. Het onderwijs heeft een belangrijke rol hierin. Er moeten goede en aansluitende (om)scholingsprogramma's aangeboden worden. Projecten als Kansrijke Leerweg moeten worden uitgebouwd. Er dient specifiek aandacht te zijn voor beschut werk.
- 10. De provincie zet zich in voor het behoud van een goed onderwijsaanbod. Scholen in krimpgebieden dreigen te verdwijnen terwijl het juist daar van groot belang is om goed onderwijs dichtbij te hebben. Die trend moet worden gekeerd.
- 11. Bij het creëren van werkgelegenheid is het MKB van groot belang. De SP pleit voor een economie waarin de menselijke maat centraal staat. Het midden- en kleinbedrijf bevinden zich door schaal en aard midden in de samenleving en zorgt voor werkgelegenheid en leefbaarheid. De provincie moet zich inzetten om de ontwikkeling van het MKB als banenmotor te stimuleren.
- 16. Leegstand in winkelgebieden wordt actief bestreden. Leegstand is funest, het zorgt voor verloedering en is het begin van een neerwaartse spiraal. De provincie faciliteert planontwikkeling om winkelgebieden een goede toekomst te geven en financiert gerichte maatregelen om die centra te verbeteren.
- 17. Werk dat voortkomt uit de versterking van huizen of het herstellen van door aardbevingen beschadigde huizen wordt zoveel als mogelijk door lokale bedrijven gedaan.
- 18. Eemshaven en de haven van Delfzijl bieden aan veel Groningers een werkplek. Deze havens worden verder ontwikkeld. Daarbij is er ook oog voor de belangrijke natuurwaarden.
- 10. De provincie draagt zorg voor de komst voor snel internet in de hele provincie.
- 11. De provincie moet het voortouw nemen in het maken van afspraken tussen gemeenten om de onderlinge concurrentie van bedrijventerreinen in het lokken van bedrijven te stoppen.
- 12. Het is belangrijk dat de provincie zich inzet om bestaande rijksdiensten en instellingen te behouden, dan wel verder te spreiden. Dit stimuleert de lokale welvaart.
- 13. De provincie ondersteunt economische ontwikkelingen en investeringen die goed zijn voor de provincie door middel van financiering in de vorm van een lening. Wanneer de financiële ondersteuning loont, dient het terug te worden betaald. De provincie kan eisen stellen aan hoe de middelen ingezet worden; denk hierbij bijvoorbeeld aan duurzame inzet van materialen.
- 14. Ook Groningen kan profiteren van de toenemende stroom toeristen die naar Nederland komt. We hebben de Stad, waarin op het gebied van cultuur en sfeer heel veel te beleven is, en ook in de Ommelanden is een heel gevarieerd cultuuraanbod. Maar wat ons Groningen vooral heeft is een ontzettend uitdagend landschap, ruig en weids zoals je dat nergens anders in Nederland ziet. Onze horizon, de variatie in landschap (van Pieterburen tot Bourtange), ons water, de Waddenkust: dit alles maakt dat er veel toekomst en dus werkgelegenheid op het gebied van recreatie en toerisme ligt. De provincie ondersteunt lokale initiatieven op het gebied van recreatie en toerisme.
- 15. De provincie ondersteunt (middels samenwerking en/of investeringen) alleen bedrijven die werknemers eerlijk belonen, een goede verhouding hebben tussen de hoogste en laagste salarissen, geen exorbitante salarissen of bonussen kennen, niet discrimineren, mensen met een beperking in dienst hebben of nemen en zich aan de in Nederland geldende arbeidsvoorwaarden en cao's houden.

4. KLIMAAT EN ENERGIE

In ons Groningen zijn we ons zeer bewust dat we moeten overschakelen van fossiele naar groene en veilige energie. Ook moeten we af van machtige private bedrijven en moet energie weer van ons allemaal worden. Naast de opwarming van de aarde, waardoor de zeespiegel stijgt, ervaren veel Groningers dagelijks aan den lijve wat de winning van fossiele brandstoffen betekent. Het huidige klimaatbeleid is voor veel huishoudens ook een zorg, omdat ze hun energierekening zien stijgen en bang zijn dure aanpassingen aan hun woning te moeten doen. De SP wil klimaatrechtvaardigheid. Dat betekent dat we zo snel mogelijk stoppen met vervuilende en gevaarlijke brandstoffen en de rekening neerleggen waar deze hoort: bij de vervuilende bedrijven. Ook pakken we de zeggenschap over de energievoorziening terug. We maken een einde aan de afhankelijkheid van fossiele multinationals; er is geen enkele reden om aan te nemen dat zij een positieve rol kunnen spelen bij de overstap naar schone energie.

De ervaring met de realisatie van grote windparken heeft ons geleerd dat dit tot enorme spanningen in lokale gemeenschappen kan leiden. Dit betekent dat we enkel nog wind- en zonneparken plaatsen wanneer deze in samenspraak met bewoners tot stand komen en dus op draagvlak kunnen rekenen en de lusten de lasten eerlijk worden verdeeld.

- We richten een provinciaal energiebedrijf op. De winsten die worden gemaakt worden aangewend voor verdere uitbouw van duurzame opwekking, bijvoorbeeld door publieke zonnepanelen te plaatsen waarvan Groningers kunnen profiteren. Hierbij werkt de provincie samen met de lokale initiatieven die er al zijn en er nog zullen komen.
- 2. De provincie steunt en stimuleert regionale en lokale initiatieven om collectief energie op te wekken.
- 3. Windmolens op zee vinden wij een goed plan. Op land kunnen windmolens enkel geplaatst worden wanneer er ruim voldoende draagvlak is. Datzelfde geldt voor zonneparken. De provincie ontwikkelt beleid voor een goede ruimtelijke inpassing van zonneparken, rekening houdend met erfgoed en de ruimtelijke kwaliteiten van een gebied.
- 4. De kolencentrale van RWE in de Eemshaven is een grote vervuiler en moet daarom zo snel mogelijk sluiten.

- 5. Te vaak wordt er gedacht dat fossiele bedrijven als Shell behulpzaam zijn bij de overstap naar duurzame energie. We moeten ons realiseren dat deze bedrijven een hele andere agenda hebben. Daarom wordt de samenwerking met dergelijke bedrijven beëindigd.
- 6. De vervuilende industrie moet worden omgezet naar groene industrie. De provincie zet vol in op het streven naar groene banen.
- 7. Renovatie en verduurzaming van woningen moet leiden tot een sterke verbetering van de bestaande woningvoorraad. De provincie draagt bij zodat de kosten voor de huishoudens laag blijven. Dat moet in samenwerking met inwoners, gemeenten en corporaties planmatig worden aangepakt. De provincie biedt gemeenten een helpende hand bij de omschakeling naar duurzame energie en het realiseren van gasloze woningen en bedrijven. Om de kosten laag te houden en werkgelegenheid te creëren moet fabrieksmatige lokale productie van verduurzamingsmaatregelen worden opgezet.

5. OMGEVING, NATUUR EN MILIEU

Een Mooi Groningen hebben wij zelf in de hand. Wij zullen blijven knokken voor meer en echte aandacht voor natuur, milieu en een leefbare omgeving. Te vaak wordt nu voorrang gegeven aan groei van bedrijvigheid en landbouw, ook waar dat ten koste gaat van de laatste natuur die wij in ons Groningen hebben. Te vaak ook groeien stallen en akkerbouwbedrijven zo sterk dat het meer lijkt op zware industrie dan op landbouw. Keer op keer laten de rapporten over de toestand van de natuur en het landschap zien dat de monocultuur van gras en teeltgewassen een verwoestende invloed heeft op de soortenrijkdom en de populaties van beschermde soorten.

De realisatie van het huidige Nationaal Natuurnetwerk is een verantwoordelijkheid van de provincie. Wij willen hiervoor nog meer aandacht, zodat in ieder geval die gebieden een rijke natuur krijgen en houden. De provincie dient daarnaast te streven naar vergroting van het areaal natuurgebieden. Ook toegankelijke natuur, in de vorm van dorpsbosjes en recreatiegebieden, moet volop aandacht krijgen. Natuur-inclusieve landbouw moet plaats maken voor de ontwikkeling van landbouw-inclusieve natuur, waarbij natuurontwikkeling en -behoud een belangrijke voorwaarde is voor nieuwe landbouwinitiatieven.

Vergunningvoorschriften worden in onze provincie nog steeds niet goed gehandhaafd. De komst van de Omgevingsdienst heeft daar door intern gedoe geen positieve invloed op gehad. Wij zullen blijven inzetten op strikte handhaving van geldende milieuregels. Daarvoor is het essentieel dat er meer kennis en slagkracht komt bij de handhavers.

ONZE VOORSTELLEN:

NATUUR EN LANDSCHAP

- Er wordt haast gemaakt met het aanleggen van het Natuurnetwerk Nederland. Daar waar dat mogelijk is worden stukken eerder geschrapte natuur weer toegevoegd. De aangekochte gronden moeten zo snel mogelijk beschikbaar komen voor terrein-beherende organisaties.
- 2. Er worden in overleg met terreinbeheerders middelen vrij gemaakt ten behoeve van intensiever toezicht, signalering en handhaving van overtredingen van geldende regels in natuurgebieden.
- 3. De provincie dient ervoor te zorgen dat gemeenten beschermde natuur, zoals het NNN en Natura 2000-gebieden, opnemen in hun bestemmingsplannen. Dat is nu onvoldoende het geval waardoor natuurvergunningen ten onrechte niet worden aangevraagd.
- 4. De provincie moet de regie over de bescherming van historische landschapskenmerken zoals houtsingels, wierden, kromme sloten, pingoruïnes, etc. overnemen. Er moet een groter budget komen voor het onderhoud van cultuurlandschappen.
- 5. Traditionele Groningse schuren en monumentale panden moeten worden behouden. De provincie dient daarom geld beschikbaar te stellen voor het onderhoud en renovatie van deze landschapsbepalende schuren.

- 6. De provincie moet zich inzetten om dorpsbosjes te behouden voor omwonenden, om in te wandelen en te fietsen, en stelt kennis en middelen beschikbaar voor inrichting en onderhoud.
- 7. De provincie ontwikkelt voor provinciale groenstroken, bermen en erven een beheerbeleid dat een bijdrage levert aan de biodiversiteit van de Groningse flora en fauna.
- 8. De natuur en dynamiek van het Eems-Dollardestuarium moet worden hersteld. De lozingen van afvalwater op de Eems moeten daarom gestopt worden.
- Groningen moet waterveilig zijn. Indien nodig moeten dijken worden versterkt. Er dient zoveel mogelijk gekozen te worden voor natuurlijk waterbeheer, waarbij het regenwater langer wordt vastgehouden.
- 10. Om te voldoen aan de doelstelling van de Europese Kaderrichtlijn Water en een goede waterkwaliteit te realiseren, dient de provincie er voor te zorgen dat haar oevers, kanalen en sluizen robuust, natuur- en visvriendelijk worden ingericht en beheerd.
- 11. De provincie moet meer maatregelen nemen om verdroging te voorkomen door zoet water langer vast te houden. Dit komt zowel de landbouw als de natuur ten goede. In gebieden met inklinking en bodemdaling door veenoxidatie dient de provincie het beleid in te voeren dat functie het peil moet volgen, in plaats van andersom.
- 12. Pilots ter voorkoming van veenoxidatie worden op korte termijn in gang gezet.
- 13. De provincie moet geen ruimte bieden voor nieuwe glastuinbouw.

MILIEU

- De Omgevingsdienst Groningen moet meer kennis en slagkracht krijgen. De controle op en de handhaving van milieu- en veiligheidsvoorschriften moeten absolute prioriteit krijgen. Tegen het niet naleven van de voorschriften wordt hard opgetreden.
- Indienen van milieuklachten is dé manier waarop mensen overlast van een bedrijf kunnen melden. Dit systeem moet dan ook vlekkeloos werken. Iedere klacht moet onderzocht worden en iedere klager persoonlijk op de hoogte gebracht worden van wat er met de klacht wordt gedaan.
- 3. Op vele daken ligt nog asbest. Dat asbest moet voor 2024 verwijderd zijn. De provincie ondersteunt actief bij het halen van dit doel. Waar dat kan wordt dit gecombineerd met verduurzaming en het leggen van zonnepanelen.
- 4. De provincie hoort inwoners actief te informeren over de in hun omgeving aanwezige milieuen veiligheidsrisico's en aangevraagde vergunningen. De provinciale risicokaarten moeten regelmatig worden aangepast aan nieuwe ontwikkelingen.
- 5. De provincie moet gebiedsgericht emissiebeleid vaststellen voor schadelijke stoffen, zoals zwavel, fijnstof en zware metalen, en moet toezien op de naleving ervan. De provincie dient zorg te dragen voor een overkoepelend milieubeleid per regio, waarbij de leefbaarheid voorrang krijgt boven economische groei. Hiervoor zijn strikte afspraken nodig met de bestaande en de toekomstige industrie.

6. Sanering van vervuilde locaties in Groningen moet sneller aangepakt worden en de provincie moet daar waar dat kan eigenaren verplichten tot volledige en verantwoorde bodemsanering. De provincie moet alle mogelijkheden benutten, ook in overeenkomsten met vervuilende bedrijven, om te voorkomen dat de provincie opdraait voor de kosten van sanering bij failliete bedrijven. De provincie moet vergunningen pas verlenen als er harde afspraken zijn over een saneringsbudget dat buiten het vermogen van de vergunninghouder gebracht moet worden.

LANDBOUW

- De menselijke maat moet terug in de (pluim-)veehouderij. Pluimveebedrijven worden aangesloten op het meetnetwerk schadelijke stoffen in verband met uitstoot van zeer schadelijk fijnstof. Wij pleiten voor kleinere bouwblokken van maximaal 1,5 hectare en voor strengere randvoorwaarden voor dierenwelzijn, waaronder verplichte weidegang. Megastallen zijn onwenselijk.
- 2. De intensieve en grootschalige akkerbouw en veeteelt moeten worden afgebouwd. De Provincie moet meer investeren in biologische landbouw zodat in harmonie met landschap, milieu en omgeving wordt geboerd. Subsidieregelingen moeten concrete eisen stellen aan de verbetering van de duurzaamheid, waarbij een verbetering met ten minste twee sterren uit het beter leven keurmerk het uitgangspunt is. Weidegang en vrije uitloop (ook voor pluimvee) worden regel. Fosfaat- en stikstofkringlopen moeten worden gesloten om vervuiling van de omgeving door landbouw tegen te gaan. De provincie streeft een beleid na waarbij landbouwinclusieve natuur wordt gestimuleerd.
- 3. Voor mestvergisters is er geen plaats in ons Groningen. Mestopslag buiten het bouwblok moet geheel verboden worden.
- 4. De ontwikkeling van meer gemengde en zelfvoorzienende agrarische bedrijven moet gestimuleerd worden door een beperkte uitbreiding van nevenactiviteiten mogelijk te maken. Nevenactiviteiten kunnen in het verlengde van de hoofdactiviteiten liggen, maar kunnen ook gevonden worden in bijvoorbeeld detailhandel, natuurbeheer of recreatie.
- 5. De komst van boerderijen waar zowel biologisch boeren als zorg wordt gecombineerd dient door de provincie te worden gesteund.
- 6. Met en ten behoeve van scholen worden voorlichtingscampagnes opgezet, om leerlingen bewust te maken van de impact van landbouw op onze provincie.
- De provincie moet de afzet van biologische streekeigen producten stimuleren, onder andere door boeren en afnemers (molenaars, bakkerijen, restaurants en consumenten) met elkaar in contact te brengen.
- 8. De provincie stimuleert onderzoek en ontwikkeling van de zilte landbouw. Innovaties in de biologische landbouw dienen door de provincie te worden gestimuleerd met middelen voor proefprojecten.

- 9. De provincie moet de teelt, toepassing, verwerking en afzet van alternatieve gewassen, zoals hennepvezel, koolzaad of spelt, stimuleren.
- 10. In een wereld waar op grote schaal honger wordt geleden moet het telen van voedingsgewassen voor energieopwekking worden bestreden. Tegen het produceren van energie uit restproducten van voedselgewassen is geen bezwaar.
- 11. Bij aanpassingen van omgevingsplannen dient steeds ook een Landbouw Effect Rapportage (LER) te worden opgesteld.
- 12. De aanleg van gentech (proef)velden moet niet worden toegestaan.
- 13. Er moet een verbod op plezierjacht komen in onze provincie.

6. VERKEER EN VERVOER

De afgelopen jaren is er gewerkt aan een basisnet voor het busvervoer. Dat net blijft ook de komende jaren volledig beschikbaar. Ook de overige bestaande lijnen moeten behouden blijven. Van het steeds weer schrappen van dunne lijnen kan geen sprake meer zijn: goed OV is essentieel voor plattelandskernen en stadswijken. Betaalde chauffeurs mogen niet vervangen worden door vrijwilligers. De SP wil het gebruik van het OV en de fiets stimuleren. Maatregelen die leiden tot meer gebruik van het OV en de fiets kunnen rekenen op steun van de SP. Wij willen de mogelijkheden voor het aanbieden van gratis OV in de daluren onderzoeken.

De bouw van de ringweg Zuid dient per direct te worden stilgelegd. Er moet eerst nader onderzoek komen of de weg veilig kan worden gerealiseerd volgens het vastgelegde tracé en, zo ja, op welke wijze. Ook wordt gekeken of dit kan binnen het beschikbare budget. Bij dit onderzoek dienen onafhankelijke deskundigen te worden betrokken. Het project wordt pas weer hervat als dit onderzoek tot een positieve conclusie leidt. De Duitse hoofdaannemers die leidend zijn in het consortium Herepoort dienen zich garant te stellen voor de realisatie voor het overeengekomen bedrag.

ONZE VOORSTELLEN:

OPENBAAR VERVOER

- De bereikbaarheid van het landelijk gebied dient te worden gegarandeerd. Alle dorpen, middelbare scholen, HBO- en universiteitslocaties en zorginstellingen moeten via een dekkend netwerk met het OV bereikbaar zijn en blijven. Waar de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen onvoldoende zijn om het gewenste voorzieningenniveau op peil te houden, moet de provincie hiervoor middelen beschikbaar stellen.
- 2. Ook voor bewoners die niet door het Basisnet worden bediend moet betaalbaar vervoer beschikbaar zijn. De tarievenstructuur zoals die nu is ontwikkeld voor de aanvullende HUB-taxi's zal moeten worden aangepast. OV-kaarten voor studenten dienen ook voor HUB-taxi's geldig te zijn. Voor reizen met de HUB-taxi's moet kunnen worden betaald met de standaard OV-kaart en met pin.
- 3. De SP vindt het onacceptabel dat bij het OV wordt teruggevallen op het inzetten van vrijwilligers. Ook voor het kleinschalige vervoer dienen kwaliteitseisen te worden gesteld; het verzorgen van dit soort ritten geldt als regulier en dus betaald werk.
- De provincie Groningen kiest voor een eigen vervoersbedrijf, bij voorkeur samen met Drenthe en Friesland.
- 5. Het OV is voor veel inwoners te duur. Gestart moet worden met experimenten voor gratis OV op bepaalde tijden aan bepaalde groepen, bijvoorbeeld ouderen. Onderzocht moet worden of in de daluren gratis OV voor iedereen haalbaar is in ons Groningen.

- 6. De spoorverbinding naar Veendam moet worden doorgetrokken naar Stadskanaal en naar Emmen. De SP is tegen het sluiten van bestaande treinstations. Station Sappemeer Oost moet openblijven.
- 7. De SP zet zich in voor het realiseren van een snelle treinverbinding vanuit de randstad via Heerenveen naar Groningen. Een tweede verbinding (naast Meppel-Zwolle) is van groot belang voor de spoorverbinding tussen het Noorden en de rest van Nederland. Op langere termijn kan gewerkt worden aan de verbinding richting Bremen en Hamburg.
- 8. De SP wil dat werk wordt gemaakt van verdere elektrificatie van het regionale spoornet.

 Onderzoek naar andere mogelijkheden om de spoorverbindingen energiezuiniger en schoner te maken moet worden gecontinueerd en uitgebreid.
- 9. Werknemers en reizigers moeten zich veilig voelen. De sociale veiligheid in het OV en op haltes en stations moet daarom worden verbeterd, bijvoorbeeld door verlichte haltes en voldoende personeel.

VERKEER

- Goederenverkeer moet veel meer dan nu over water en spoor gaan, zodat de overlast van vrachtverkeer kan worden beperkt. De zeesluizen bij Delfzijl moeten toegankelijk gemaakt voor de grotere vrachtschepen.
- 2. De SP zal zich blijven verzetten tegen overheidssteun voor exploitatie of investeringen van het vliegveld Eelde. Wanneer het vliegveld niet zelf rendabel kan zijn, moet het bedrijfsleven de tekorten aanvullen.
- 3. Bij de aanleg van de zuidelijke ringweg in de stad Groningen mogen geen concessies gedaan worden aan de veiligheid en moet de overlast voor omliggende stadswijken zoveel mogelijk beperkt worden. Voorlopig moet de aanleg stilgelegd worden, met uitzondering van werkzaamheden waar geen discussie over is. Pas als uit onafhankelijk onderzoek van deskundigen blijkt dat de aanleg en in gebruik name veilig en zonder onverantwoorde overlast mogelijk is, mag de bouw hervat worden. De Duitse bouwers die deelnemen in Combinatie Herepoort moeten garanties afgeven waar Herepoort niet in staat is om dat te doen.
- 4. De aanleg van de westelijke rondweg wordt voorlopig uitgesteld. De komende jaren dienen andere alternatieven te worden onderzocht, rekening houdend met verbetering van de verkeerscirculatie in de groeiende noordelijke en westelijke stadswijken. Bij het onderzoeken van dergelijke alternatieven wordt ook bij de ontsluiting van Westerkwartier nadrukkelijk rekening gehouden met de mogelijke negatieve effecten op de natuur.
- 5. Verdere verdubbeling van de N33 van Zuidbroek naar de Eemshaven is gewenst.
- 6. Het onderhoud van het provinciale wegennet dient zodanig te zijn dat ons Groningen beter scoort dan het landelijke gemiddelde.
- 7. Het fietspadennetwerk moet verder worden uitgebreid en verbeterd. Dit geldt zowel voor verdere uitbreiding van het fietspaden-plusnetwerk als voor de overige fietspaden.

7. CULTUUR EN KUNST

Leven doet iedereen op zijn eigen manier. Er zijn veel overeenkomsten tussen mensen en evenzoveel verschillen. De SP vindt de aanwezigheid van kunst en cultuur belangrijk in de samenleving. Hoop, troost, inzichten, creativiteit; het zien en ervaren van kunst en cultuur kunnen hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Muziek, bijvoorbeeld, kan een verbindende factor zijn in een verscheurde samenleving. Omdat verschillende vormen van kunst en cultuur voor ieder individu op een andere manier iets kan betekenen, vinden we het belangrijk dat hierin geïnvesteerd wordt. In ons Groningen moet er ruimte zijn voor kleinschalige, lokale en regionale initiatieven.

Om mee te kunnen doen in de samenleving is het belangrijk dat iedereen kan lezen en schrijven. Voor duizenden Groningers is dat niet vanzelfsprekend. De SP vindt dat bibliotheken hier een hoofdrol in moeten spelen. Bibliotheken zijn laagdrempelige voorzieningen waar iedereen kennis en taalvaardigheid gratis moet kunnen opdoen.

Door vercommercialisering van het nieuws komt de regionale journalistiek steeds meer onder druk te staan. Bestuurders kunnen steeds meer hun gang gaan zonder journalistieke controle en inwoners worden steeds minder goed geïnformeerd. De SP wil een regionale omroep met een divers aanbod van programma's die Groningen representeren en waar gedegen (onderzoeks)journalistiek voorop dient te staan.

- 1. Kleine, lokale en regionale culturele initiatieven worden door de provincie ondersteund. Het is belangrijk dat er in de hele provincie ruimte beschikbaar is waar deze verschillende vormen van kunst en cultuur kunnen plaatsvinden.
- 2. Kinderen en jongeren in ons Groningen horen kennis te maken met verschillende vormen van onze kunst en cultuur. Zo leert de jonge generatie wat zij mooi vindt. Musea moeten hierin faciliteren en begeleiden, de provincie ondersteunt.
- 3. De provincie draagt mede zorg voor het in voldoende mate ondersteunen en in stand houden van lokale en regionale bibliotheekvoorzieningen.
- 4. Naast de regionale omroep behoort ook de regionale krantenjournalistiek ondersteund te worden. Journalistiek moet onafhankelijk blijven; dat is onontbeerlijk voor de Groningse democratie.
- 5. Groningen heeft een unieke geschiedenis De landschappen, het erfgoed en de cultuur vertellen vele verhalen. Door onze waardevolle omgeving beter te presenteren, kunnen toeristen worden aangetrokken. Musea, stichtingen en instellingen moeten beter gaan samenwerken. De Provincie dient hierin het initiatief te nemen.
- 6. Archeologisch onderzoek en het beheer en behoud van vondsten en monumenten zijn belangrijk omdat zij bijdragen aan de kennis van het verleden en de aantrekkelijkheid van de provincie in het heden. We willen deze pracht aan een breder publiek tonen en er meer mensen bij betrekken. De depositie van vondsten en ondersteuning van gemeenten moeten worden behouden.

8. BESTUUR EN ORGANISATIE

De provincie is niet van bestuurders, de provincie is van haar bewoners. Het provinciebestuur moet zich heel goed realiseren dat zij enkel de eer heeft haar inwoners te dienen. Het dient zich dan ook dienstbaar, sober en bescheiden op te stellen. Maar bovenal dient het bestuur een bondgenoot te zijn van zijn inwoners.

Inwoners moeten zo vroeg mogelijk bij beleid worden betrokken. Niet alleen om draagvlak te verwerven, maar ook omdat inwoners vaak met goede ideeën en oplossingen komen.

Daar waar Haagse maatregelen onze inwoners keihard raken en ten koste gaan van de samenhang in ons Groningen dient het provinciebestuur zich te verzetten. Wij willen bouwen aan de Groningse samenleving en accepteren het niet wanneer Haags randstadbeleid dat doorkruist.

- 1. De provincie moet zich bij Haags afbraakbeleid verzetten. Vriendelijk vragen heeft vaak geen zin, zoals Groningen al vele jaren ervaart.
- Gemeenten en provincie behoren aanvullend aan elkaar te zijn. Competentiestrijd mag niet aan de orde zijn, samenwerken aan een beter Groningen wel. De provincie stelt zich dienstbaar op.
- 3. Referenda en andere vormen van volksraadpleging zijn een prima middel om bewoners zeggenschap te geven bij belangrijke beslissingen.
- 4. Nieuwe herindelingen zijn de komende vier jaar niet aan de orde.
- 5. Voordat gedeputeerden worden geïnstalleerd wordt middels een röntgenonderzoek gecontroleerd of zij überhaupt over een ruggengraat beschikken.
- 6. Klokkenluiders verdienen actieve ondersteuning en moeten goed worden beschermd.
- 7. Het opleggen van geheimhouding en vertrouwelijkheid aan Statenleden en het houden van besloten vergaderingen moeten tot het minimum worden beperkt.
- 8. De provincie moet ook als werkgever het goede voorbeeld geven waar het gaat om de instemmings-, advies- en inspraakrechten van de medewerkers.
- 9. De provincie moet ervoor zorgen dat de samenstelling van haar personeelsbestand een afspiegeling is van de bevolkingssamenstelling.
- 10. De regel is dat de provincie expertise in huis heeft of haalt. Inhuur van externe deskundigheid kan soms nodig zijn, maar wordt zoveel mogelijk beperkt.

TIJD VOOR RECHTVAARDIGHEID

- 11. De vergoeding voor Statenleden en gedeputeerden wordt verlaagd met twintig procent.
- 12. Betaalde bijbanen staan we provinciebestuurders niet toe. Onbetaalde bijbanen kunnen alleen aan de orde zijn wanneer maatschappelijk nut vaststaat en deze op geen enkele wijze in strijd zijn met het provinciaal belang.

